

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 117

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, MAY 18TH, 1932

LETO XXXIV — VOL. XXXIV

Tudi v Jugoslaviji se morajo boriti s posledicami brezposelnosti

Zagreb. — Kakor sporočajo uradna glasila so vsi okoliški uradi za zavarovanje delavcev, kot tudi privatne društvene organizacije "Merkur" v Zagrebu, "Trgovsko in bolniško podporno društvo v Ljubljani," in "Trgovska Omladina" v Belgradu izgubili zadnje čase okoli 100,000 svojih članov delavcev. Člani so izostali, ker nimajo dela in ne morejo plačevati svojih prispevkov. Pri tem številu pa še niso vračunani sezonski delavci, katerih je tudi nekako 100,000 po državi, potem niso všteti rudarji, ki so prisiljeni počivati, in katerih je nekako 60,000 brez dela, in všteti niso niti poljedelski delavci. V istem številu niso všteti niti izseljenci, ki se vračajo iz inozemstva, niti absolutni raznih višjih šol, ki potem, ko so dokončali študije, ne morejo dobiti službenega mesta, kakor tudi mali obrtniki ne. Poleg tega niso vračunani tudi oni delavci, ki so samo začasno brez dela, ali pa ki so zaposleni en dan ali dva dni v tednu, dasi je po mišljenju strokovnjakov delna nezaposelnost veliko večja kot popolna brezposelnost. Največ brezposelnih dosedaj je v okrožjih Osijeka, Sarajeva in Banjeluke v Bosni.

Mesta se borijo proti gozdnim požarjem

Quebec, Kanada, 17. maja. Od kar se je odprla pomladanska sezona, je dobilo kanadsko ministerstvo za gozdove že 125 poročil o večjih ali manjših gozdnih požarih. Gosti oblaki dima se razprostirajo nad Montrealom, dočim vidijo prebivalci mesta Three Rivers nebo razsvetljeno od ognja. Mesto Quebec je pokrito s pepelom. Več kot 5,000 ognjegašev in prostovoljcev se je včeraj ves dan borilo, da prepreči ogenj, da ne doseže rudarsko mesto Kirkland Lake, kjer biva stotine naših rojakov. Pozno na večer je padel dež, ki je začasno preprečil večjo katastrofo. Iz rudnikov so poklicali vse rudarje, katerim se je pridružilo nad 1,000 brezposelnih, da so pomagali gasiti. Enako se poročajo tudi iz slovenske naselbine Noranda.

Državna postavodaja

V ponedeljek je zborovalo izvanredno zasedanje državne postavodaje v Columbusu. Postavodaja je na priporočilo gubernerja sprejela postavbo, da se dovoli \$750,000 za popravilo državne uradne hiše, ki je močno trpela zaradi silne razstrelbe pred 5. tedni. Nadalje je državna postavodaja dovolila nekako \$40,000,000, da se pomaga bankam, ki so v likvidaciji, da lahko zopet odpro.

Komunisti v dežju

Kakih 100 komunistov je prišlo pred City Hall v ponedeljek večer. Zahtevali so podporo za neko sirotno družino in predlagali, da noben mestni uradnik ne bi smel dobiti več kot \$3,000 na leto. Mnogo policije je bilo navzoče, toda komunisti so se mirno razšli.

Redni pouk

Redni pouk Slovenske šole Slovenskega Doma na Holmes Ave. se zopet vrši. V soboto, 21. maja, bo pouk ob 9. uri dopoldne za drugi razred, in ob 10:30 dopoldne pouk za prvi razred.

Delavska stranka je zgubila pri zadnjih volitvah v Avstraliji

Melbourne, Avstralija, 17. maja. Stranka Združenih Avstralcev pod vodstvom Sir Stanley Argyle, je najbrž porazila delavsko stranko pod vodstvom E. J. Hogana, kot kažejo volivna poročila iz 68 raznih volivnih okrajev. Združeni Avstralci so dobili 31 glasov, delavska stranka 18 glasov, kmetje 15 in neodvisni en mandat. Sir Stanley je v volivnem boju povdarjal, da zastopa njegova stranka "zdrave finance in politično poštenje" napram razmeram, kot sedaj obstoje v Avstraliji. Kot prva posledica volitev je bila, da so se delnice na borzi dvignile za 10 procentov.

Napredek S. D. Zveze

V glavni urad Slovenske Dobrodnele Zveze je pravkar dospelo poročilo aktuarja glede napredka Slovenske Dobrodnele Zveze. Iz tega poročila je razvidno, da so člani zavarovani za \$5,592,600.00 smrtnine. Procentualno stanje smrtninskega odredka Zveze znaša 107.79%, ali za 77 stotnik višje, kot leta 1930. Leta 1928 je bilo procentualno stanje 105.78, leta 1929 je znašalo 105.80, leta 1930 je bilo 107.02, za leto 1931 pa znaša 107.79, torej vsako leto napredek. Procentualno stanje smrtninskega sklada Slovenske Dobrodnele Zveze pomeni, da ima Zveza v smrtninskem fondu \$142,732.23 več denarja, kot je pa postavno določeno, da ga mora biti, da se varno pokrije vsa izplačila za smrtnine. To je pač fino orodje v rokah agitatorjev za širjenje Zveze, ki kaže, kako močna je v finančnem stanju ta slovenska bratska organizacija. Svoj denar je imela Slovenska Dobrodnele Zveza tekom preteklega leta naložen povprečno po 5.57 procentov obresti.

Smrtina kosa

Nanagloma je včeraj preminul v St. Alexis bolnici Joseph Mikoletič, stanujoč na 7807 Rosewood Ave. Star je bil 37 let in doma iz vasi Vrba, fara Trnov. V Ameriki je bival 19 let. Tukaj zapušča sina Josepha in hčer Amajjo, sestro Josefo Kastelice, v starem kraju pa mater in sestro. Bil je član dr. Tabor št. 139 SNPJ in dr. Naš dom št. 50 SDZ. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj iz hiše sestre, 4724 E. 94th St., Garfield Heights. Naj bo ranjkemu ohranjen blag spomin, preostali pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Glede cen plina

V soboto bo prvi sestanek odvetnikov in inženirjev, ki zastopajo mesto v boju proti plinovi družbi, da se znižajo cene plinu. Mesto je pripravljeno na velik boj. Kompanija ima že sedaj v rezervi nekako \$1,500,000, kar bo morala povrniti odjemalcem plina, ako bo zgubila v tem boju, poleg tega, da bodo cene za naravni plin postale cenejše, ako mesto zmaga.

Okoli sveta

Woode Hole, Mass., 17. maja. Terrence Keogh, 26 let star, je danes v 21 čevljev dolgem čolnu nastopil pot okoli sveta. Keogh pričakuje, da ga bo potovanje vzelo dve leti. Najprvo se bo ustavil v Cristobal, Panama. S seboj ima hrane in pitne vode za več tednov.

* Pouk v državljanski šoli se preneha v četrtek, 26. maja.

Zanimive vesti iz slovenskih naselbin širom Zedinjenih držav

V Yellow Jacket, blizu Calumeta, Michigan, je pretekli teden preminul slovenski mladenič John Novak, sin Mrs. Mary Novak, vdove. Ranjki je lanpko leto graduiral na Calumet višji šoli in je bil zelo priljubljen med svojimi tovariši. Dopoldne se je še veselo sprehajal s svojimi tovariši, popoldne pa so se ga prijele bolečine, katerim je podlegel. Učiteljica, ki je naznanila dijakom njegovo smrt, ga je slikala kot vzor mladeniča, ki je vedno spoštoval svojo mater-vdovo in bil vedno pripravljen ji pomagati. Bil je rojen na Calumetu in poleg matere zapušča še tri sestre.

Na Calumetu se je pred kratkim mudil rojak Geo. J. Čop, ki je čuvaj v državni jetnišnici v Marquette, Mich. Pravil je, da je ječa prenapolnjena, in da jetniki neprestano skušajo pobegniti, zlasti oni, ki so obsojeni v do smrtni zapor. Lansko leto, ko so hoteli jetniki pobegniti ter so ubili zdravnik in dva čuvaja, bi jo tudi Mr. Čop kmalu skupil, ker se je nahajal v neposredni bližini puntarskih jetnikov.

V Barbertonu, Ohio, je umrla Antonija Polh, rojena Slama. Ranjka je bila rojena v vasi Kovčice, občina Slivje na Primorskem. Preminula je v starosti 28 let.

Na operacijo so se morali podati rojaki Jos. Rakovec, John Avman in Math Merlak, vsi v Willard, Wis. Istotam sta se poročila Mr. Jos. Godec in Miss Gertrude Bajuk.

Tudi na Romunskem imajo "duhoborce"

Bukarest, 17. maja. Ko je v Petrunia okrožju korakalo pet orožnikov mimo neke votline v gorovju, odkoder je prihajal velik šum, in ko so orožniki prišli v notranjot, so opazili kakih 100 nagih moških in žensk, ki so počenjali orgije. Bili so tako zavarovani v svoje delo, da niso niti slišali poziva orožnikov, da so aretirani. Toda kmalu potem so se poskrili po votlini, dočim so se orožniki postavili pred vhod. Nagci so pa medtem se izmuzali ven v ozadju in so spredaj nagnali napadli orožnike, ki so prijeli puške. Posledica je bila: dva mrtva, štirje ranjeni, 20 aretiranih.

Ne bo navijal več

George Turkey, 8006 Holton Ave., je bil tako jezen na svojo ženo, da jo je z uro budilko začel tolči po glavi. Sodnik Steuer ga je obsodil na 60 dni zopora, in mu torej en čas budilke ne bo treba navijati.

Mestni stadion

Med županom in med lastniki baseball kluba v Clevelandu je prišlo do sporazuma, da bo baseball klub rabil mestni stadion. Pogodba je za 25 let, kot je želel Miller.

Mestne plače

Councilman McCafferty je vložil v mestni zbornici predlog, glasom katerega naj ljudje glasujejo, da nihče, ki je uslužben od mesta, ne sme dobiti manj kot 60 centov plače na uro.

Izvanredna seja

Tem potom sklicujem za noč, v sredo, 18. maja, izredno sejo društvenega odbora društva Naš Dom, št. 50 SDZ v prostorih na 8322 Rosewood Ave. —Frank Štemberger.

Zopet potegnjen

Hopewell, New Jersey, 17. maja. John Hughes Curtis, bivši bogati graditelj ladij, iz Norfolk, Virginia, je danes priznal, da je močno potegnil Lindbergha in ostalo javnost, ko je trdil, da je v zvezi z banditi, ki so odpeljali otroka Lindbergha, in da se z njimi pogaja glede odkupnine. Kot znano, je bil Curtis v zvezi s protestantovskim dekanom iz Norfolk, Peacockom, in upokojenim admiralom Burrage. 44 letni Curtis je prostovoljno priznal, da je bilo vse iskanje za banditi izmišljeno od njega. Znal si je pridobiti tako zaupanje od strani Lindbergha, da se je nahajal na večer, ko so našli truplo otroka, na domu Lindbergha. Curtis se nahaja sedaj v vartstvu državne policije v New Jersey. Dr. Condon, ki je bil po naročilu Lindbergha resnično v zvezi z banditi, in ki je banditom plačal \$50,000, da vrne otroka, se je izjavil, ko je slišal o Curtisu, sledeče: "Meni je bilo znano ves čas, da Curtis slepi Lindbergha. Tudi slednjemu se je nekaj zdelo. Curtis je storil največje napako, ko je dal v javnost sledečo vest: "Lindbergh je pooblastil Curtis, da plača banditom \$100,000." Banditi so to seveda brali, in takoj prišli na idejo, da lahko dobijo več denarja. In nam je še mnogo znanenja," je končal Dr. Condon, "kar se ni prišlo v javnost." Curtis je opazoval policija v New Jersey, odkar so našli truplo otroka. Zdelo se jim je, da je nekaj narobe. Zadnje tri dni so pritiskali na Curtis, ki se je v terek zjutraj podal in spisal izjavo, da je vse skupaj vodil za nos. Curtis je zadnje čase zgubil mnogo denarja, in ker so mu gotovi časopisi ponudili ogromne svote, če jim izda svojo skrivnost, kako je prišel na sled banditom, ga je to zapeljalo, da je začel brodatiti okoli n dajati v javnost vesti, kot da je na sledu banditov. Col. Lindbergh molči o zadevi in se ne ve, ali bo dal Curtis aretirati. Pravzaprav oblasti se same ne vedo, kako bi tožile Curtis. Najbrž bo aretirani od zveze vlade, češ, da je sleparil vladu pri njenih opravilih. Kazen za to je \$10,000 globe in dve leti zopora.

Governor Roosevelt v težavnem položaju

New York, 17. maja. V nekaj tednih bo moral governor države New York, Franklin Roosevelt, odločiti, ali odstrani James Walkerja kot župana mesta New Yorka, ali ga pusti v uradu. Roosevelt kot Walker sta oba demokrate. In Roosevelt bo moral odločiti še predno se zbere demokratska narodna konvencija, kjer bo Roosevelt kandidat za predsednika. Župan Walker je obtožen od preiskovalne komisije raznih nerednosti pri upravi mesta New York. Ta komisija bo priporočila gubernerrju, da odstrani župana. Governor lahko potrdi ali pa zavrne. Zameril se bo governor, pa naj odloči, kakor hoče. Ako odstrani župana Walkerja, tedaj bo governor obdolžen, da se hoče maščevati nad njim, ako ga pa ne odstrani, tedaj pa bodo obdolžili, da je v zvezi s Tammány organizacijo. Težaven položaj za predsedniškega kandidata.

Žalostna vest

Sinoči se je ustrelil s revolverjem rojak Joseph Mikoletič, 7803 Rosewood Ave. Kaj ga je gnalo v smrt, se dobro ne ve, najbrž pa ožnost po svoji ženi, ki si je pred dobrimi tremi leti na enak način vzela življenja. Ko je mesto potem mu vzelo otroke, je bil Mikoletič neprestano ožosten. Samotaril je v svoji hiši. Pomankanje ga ni moglo prignati do tega čina, ker moč je bil dober delavec in si je tudi prihranil denar v dobrih časih. Ranjki zapušča dva otroka, hčerko Amajjo, staro 15 let in sina Joe, star 10 let. Bil je član društva "Naš Dom" št. 50 S. D. Z. in društva Tabor št. 139 S. N. P. J. Na mrtvaškem odru bo ležal pri svoji pol-sestri Josephine Kastelice, 4724 E. 94th St., Garfield Heights. Kdor ga želi kropiti in ne ve za prostor, naj vpraša pri gasolinski postaji Anton Strojina na Turney Road, ali pa vprašajte na 8613 Rosewood Ave. pri Mr. Frank Štembergerju. Pogreb bo vodil Louis L. Ferfolia. Naj bo ranjkemu, ki je bil sicer počtena, dobra duša, mirna ameriška zemlja!

Balincanje

Na dvorišču Slovenskega Doma je dvojce igrisč za balincanje. Vsi, ki se zanimajo za to igro, ste vabljeni, da posetite igrisč Slovenskega Doma in s tem koristite skupni javnosti, našemu narodnemu podjetju. Od časa do časa se bodo razpisale lepe nagrade za izvrstne igralce.

Mr. Perdan operiran

Mr. Rudolph Perdan, 24 let star, nekaj dnevi operiral. Obiski niso dovoljeni, ker mora imeti absoluten mir. Zdravniki še ne vedo, kako se bo njegovo stanje obrnilo.

Poceni obleka

Opozarjamo na oglaš Brazis Bros., kjer dobite te dni obleko in površnice za tako nizko ceno, kot še nikdar poprej. Okoristite se s to lepo priliko.

Dr. Vodnikov Venec

Tajnik društva Vodnikov Venec, S.N.P.J., je proš, da se zglaš v našem uradu radi važne zadeve.

Governor države Pennsylvanije pozivlje delavce na borbo za delo

Reading, Penna., 17. maja. Governor države Pennsylvanije je pozval delavce, da se borijo za svoje pravice in ne čakajo, da jim industrijalci podelijo kakomilost. Na zborovanju Pennsylvanians Federation of Labor se je governor Pinchot izjavil sledeče: "Kar organizirani delavci danes pred vsem potrebujejo je trdno prepričanje, da socialna postavodaja, postave in progresivne ideje, za katere se bore, jim po vsej pravici pripadajo, in da niso dar industrijskih baronov in vlade. Videlo se je, koliko je bil vreden Hooverjev načrt, ko je sklical zastopnike ameriških industrij in zahteval od njih obljubo, da ne smejo znižati plač, niti odpustiti delavce od dela. Na desno in levo so vsi prekršili svojo obljubo s Hooverjem vred, ki je dovolil znižanje plač vladnih uslužbencev. Organizirano delavstvo ni imelo še tako sijajne prilike, da glasno pove, kaj zahteva. Gospodarska obnova mora priti. Stari sistem, ki se je naslanjal polovico na slepo srečo, polovico pa na finančne barone, se je izkazal kot velika pogreška, kot ogromna prevara." Tako je govoril governor Pinchot. Če bi ta gospod, ki je velik bogatin, tako tudi delal, kot govori, nestopijo zlati časi.

Governor Roosevelt v težavnem položaju

New York, 17. maja. V nekaj tednih bo moral governor države New York, Franklin Roosevelt, odločiti, ali odstrani James Walkerja kot župana mesta New Yorka, ali ga pusti v uradu. Roosevelt kot Walker sta oba demokrate. In Roosevelt bo moral odločiti še predno se zbere demokratska narodna konvencija, kjer bo Roosevelt kandidat za predsednika. Župan Walker je obtožen od preiskovalne komisije raznih nerednosti pri upravi mesta New York. Ta komisija bo priporočila gubernerrju, da odstrani župana. Governor lahko potrdi ali pa zavrne. Zameril se bo governor, pa naj odloči, kakor hoče. Ako odstrani župana Walkerja, tedaj bo governor obdolžen, da se hoče maščevati nad njim, ako ga pa ne odstrani, tedaj pa bodo obdolžili, da je v zvezi s Tammány organizacijo. Težaven položaj za predsedniškega kandidata.

Balincanje

Na dvorišču Slovenskega Doma je dvojce igrisč za balincanje. Vsi, ki se zanimajo za to igro, ste vabljeni, da posetite igrisč Slovenskega Doma in s tem koristite skupni javnosti, našemu narodnemu podjetju. Od časa do časa se bodo razpisale lepe nagrade za izvrstne igralce.

Mr. Perdan operiran

Mr. Rudolph Perdan, 24 let star, nekaj dnevi operiral. Obiski niso dovoljeni, ker mora imeti absoluten mir. Zdravniki še ne vedo, kako se bo njegovo stanje obrnilo.

Poceni obleka

Opozarjamo na oglaš Brazis Bros., kjer dobite te dni obleko in površnice za tako nizko ceno, kot še nikdar poprej. Okoristite se s to lepo priliko.

Dr. Vodnikov Venec

Tajnik društva Vodnikov Venec, S.N.P.J., je proš, da se zglaš v našem uradu radi važne zadeve.

Vojaški poveljniki na Japonskem ne bodo trpeli kontrolo civilne vlade

Tokio, 17. maja. Vojaški voditelji na Japonskem so izjavili, da ne bodo trpeli nobene vlade, sestavljene od te ali one politične stranke, pač pa pričakujejo, da se ustvari narodna vlada. Medtem pa vojaštvo straži v glavnem mestu vsa javna poslopja, dočim se mikado posvetuje z raznimi državniki, kako narediti mir. Vojaštvo se prvič nahaja na javnih ulicah, odkar je leta 1923 potres uničil glavno mesto. Danes se je sestalo ministerstvo, ki je resignacije v naznanje, in je naročil, da ministri ostanejo na svojem mestu pod vodstvom Takahashi, dokler se ne dobi novega voditelja vlade. Vojni ministri, general Araki, in mornariški ministri, admiral Osumi, sta izjavila, da ne ostanejo v kabinetu, pa naj bo vlada taka ali taka. Borza je prenehala s poslovanjem in je od voještva zastražena. V splošnem se pa računa, da je zadeva fašistov z umorom ministrskega predsednika Inukai precej zgubila na veljavi. Časopisje, zlasti ono, ki ga čitajo srednji sloji, se ne ogreva za nje, in vlada kot taka ni zgubila na vplivu. Na vsak način pa stoji 80,000,000 Japoncev pred važnim preobratom v svoji zgodovini.

Iz Barbertona, O.

Po šestnajst mesečnem službenem bivanju v Argentini se je povrnil ved svojce Mr. Paul Centa, sin poznane družine v Sherman, Ohio. Uslužben je pri Goodyear Co. v Akronu. — Mr. in Mrs. John Rody (Rata) sporočata javnosti, da se je zaročila hčerka Jennie Catherine Rody z Joseph Charles Sear. Poroka se vrši sredi meseca junija. Čestitamo! — Naši jagri so postali zopet aktivni. Vsako prvo, drugo in četrto nedeljo streljajo v Rittman, Ohio. Pri vajah uničujejo golobe, po vajah pa druge dobrote, katere jim pripravijo žene. Ako ne verujete, pa jih pojdite pogledat! — Prijazen dom si delata Mr. in Mrs. Marko Grom v Shermanu. Dasiravno nista še dolgo poročena, pa sta že prišla do prepričanja, da je najbolje, da imata lastno ognjišče. — Popolnoma si je prenovila hišo Mrs. Šabec iz 17. ceste. In to je bil menda vzrok, da Mr. John Tancek na isti cesti tudi ni hotel zostati in je povečal in olepšal svoj dom. Tudi napredek in znamenje pomladi!

Posledice pozabljenosti

Mrs. Grace Alessi, 24 let stara, 2493 E. 14th St. je pozabila v neki trgovini v mestu svojo denarnico. Ker v denarnici ni bilo nobenega imena ali naslova, čegava je, je vodstvo trgovine obvestilo policijo, kajti v denarnici je bil mal, avtomatičen revolver. Policija je naročila, da se obvesti, če se lastnica denarnice zglaš. In res se je Mrs. Alessi zglašila za denarnico, pa je bila na mestu aretirana.

70 odpuščenih

Župan Miller je potem svojega direktorja za javno službo odpravil 70 različnih uradov in del pri mestu. Izmed teh jih je 19 formanov in 51 podformanov pri oddelku za nadzorstvo in čiščenje mestnih cest. Vsi so republikanci. Direktor javne službe je izjavil, da so nepotrebni. Dobivali so \$6.00 na dan.

Razstrelba v stanovanju

V hiši na 2568 W. 7th St. je nastala včeraj zjutraj razstrelba, ki je povzročila smrt Mrs. Ane Boris, stare 59 let, dočim je njen soprog dobil težke poškodbe in šest drugih oseb je bilo močno poškodovanih.

Južna Amerika grozi Zedinjenim državam z bojkom radi visoke colnine

Washington, 17. maja. In se dej grozi visoki republikanski tarif, da se uniči prijateljstvo, politično in trgovsko, ki je doslej vladalo med Južno in Severno Ameriko. Predlogi, da se zviša tarif na baker, petrolej, premoag in stavbeni les, so že prinesli proteste od skoro vsega sveta. Javno se grozi s popolnim bojkotom vsega ameriškega blaga. Glasom izjave zastopnikov vlade republike Peru pomeni zvišanje tarifa na baker nič drugega kot absolutno prepoved uvoza bakra iz Južne Amerike v Zedinjene države. Ako bo ta predlog sprejet, tedaj je republika Peru uničena. Nekako 35 procentov vseh dogodkov republike prihaja od prodaje bakra. "Pridigarji ameriške bratovščine so v Zedinjenih državah zapravili svoj čas in denar," piše časopis "La Chronica," ki izhaja v Lima, glavnem mestu republike Peru. "Vse iluzije so se danes razblinile kot milnica. Dežela, ki se je rada nazivala, kot dežele neizčrpnih bogastev, ni danes v položaju, da bi reševala svoje lastne probleme in skuša danes uničiti slabše narode. Zedinjene države nas hočejo uničiti. Dajmo in združimo se, da tudi mi prispevamo k uničenju Zedinjenih držav. Anglija nam je ponudila izvrstne ponudbe. Enako tudi Japonska. Južna Amerika se mora odločiti od Zedinjenih držav. Peru bo storila prvi korak tozadevno." Kuba se pritožuje, da jo je uničil visoki tarif na sladkor, republika Argentina je skoro prekinila diplomatske zveze z Zed. državami radi visokega tarifa, Venezuela, Colombia, Mexico in Chile protestirajo glasno proti Zed. državam. Zelo kočljiva je tudi zadeva s petrolejem. Zedinjene države porabi 68 procentov svetovne petrolejne produkcije, toda imajo pa le 18 procentov svetovne zaloge. V svetovni vojni so prišli do zaključka, da je dežela le tako močna, kot so močne njene petrolejne zaloge. Prehitro izkoriščanje petrolejnih vrelcev v Ameriki izpostavi deželo nevarnosti poraza. In če kongres upelje visok tarif na importirani petrolej, tedaj se bodo brez dvoma domače zaloge v najkrajšem času posušile.

Financnik vidi zopet zmaggo Hooverja

Berlin, 17. maja. Charles Dillon, znani ameriški financir, je izjavil, da je prepričan, da bo Hoover zopet izvoljen predsednikom. Dillon je mnenja, da bo Hoover v slučaju zopetne izvolitve odpravil mednarodni dolg.

Znižane plače

Šolski odbor je včeraj temeljito znižal plače višjim uradnikom šolske uprave v Clevelandu. Potem ko so že učitelji dobili zniženo plačo za 15 procentov, pridejo na vrsto tudi višji uradniki, katerim se bo znižala plača od 17 do 22 procentov. Šolski ravnatelj Jones, ki je imel doslej \$15,000 letne plače, bo dobival odslej \$11,700 na leto.

Razstrelba v stanovanju

V hiši na 2568 W. 7th St. je nastala včeraj zjutraj razstrelba, ki je povzročila smrt Mrs. Ane Boris, stare 59 let, dočim je njen soprog dobil težke poškodbe in šest drugih oseb je bilo močno poškodovanih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 5 centa.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 117, Wed., May 18th, 1932

MNENJE AMERIKE O SVETOVNEM POLOŽAJU

"Dobro je, če nekoliko premišljujemo o nekaterih vprašanjih, ki naravnim putem vodijo do bojazni v trgovskih krogih, ki povzročajo, da industrije ne naredijo nobenega napora, da bi obilnejše poslovale, vprašanja, ki povzročajo, da odgovorni faktorji v našem življenju so nepravilni in nikakor pri volji, da bi se resno lotili reševanja problemov. In to niso vprašanja, ki se tičejo samo naše dežele, dasi so nekatera taka, ki se zadevajo samo nas. Nekaj teh vprašanj mora pa biti seveda rešenih od drugih vlad. Moramo se pa dotakniti vprašanj, ki so svetovnega pomena, ker smo radi njih direktno ali indirektno prizadeti. Vsa ta vprašanja se tičejo kroženja denarja, tičejo se trgovine in nakupovalne moči našega naroda. Vse to je del programa, ki nam kaže, kako naj se vrne svet v normalni položaj.

"Danes je splošno znano svetu, da razoroževalna konferenca v Genevi ne bo dosegla ničesar, kar se tiče resnične razorožitve. Tega mišljenja smo danes skoro vsi. Ko pregledujemo danes proračune skoro sleherne države sveta, vidimo, da vzame proračun izdatkov za armado in mornarico skoro 75 procentov vseh dohodkov dotične države, da v nekaterih državah potrošijo celo 85 procentov vseh dohodkov za orožje. Eden poglavitnih vzrokov današnje krize in depresije je strašno breme, ki ga mora nositi sleherna država, toda tega bremena se ne bomo znebili, ako se ne začne z resnično razorožitvijo. Ako razoroževalna konferenca ne bo dosegla razorožitve, ako ne odvzame ljudem bremen, ki jih morajo danes prenašati, morajo davkoplačevalci sleherne države sveta ponovno nastopiti dolgo in težavno pot s tem strašnim tovorom na ramenih, in zdi se, da tega pota ne bo konca, poleg tega, da postaja breme vedno težje in večje. To breme razširja bojazen, strah, to breme ustvarja nezaupnost v celem trgovskem svetu.

"Jaz ne vem, če je še kaj družega na svetu, ki bi bolj odvrčalo ljudi, da ne investirajo denarja v podjetja, da bi bolj jemalo pogum onim, ki imajo kaj denarja, kot priznano dejstvo, da ne samo, da z razorožitvijo ne bo nič, pač pa da kažejo vsa znamenja, da se bodo države začele še bolj oboroževati. In pri tem moramo pomisliti, da države, ki potrošijo od 70 do 80 procentov svojih dohodkov za oboroževanje na ta ali oni način, nimajo nobenega denarja, nobenega kredita. Milijoni njih državljanov aktualno stradajo, so bili pometani na cesto, toda kljub vsemu temu se nakladajo ogromni davki, eden hujski kot drugi, vse za oboroževanje, vse namenjeno za klanje, za umor svojega bližnjega.

"To je breme, ki vas tišči k tlom, ki uničuje vso vašo energijo, ko si prizadevate, da bi si pomagali naprej. Po mojem mišljenju ni nič družega na svetu, ki bi tako uničevalno vplivalo na moralo in zaupanje naroda, kot vedno naraščajoče oboroževanje. V vseh deželah sveta, vsepovsod, vse gorje, dočim se narod sam očitno ne zmeni, kaj počne njegova vlada. Rusija se oborožuje, boječ se Japoncev, Francozi so do zob oboroženi, boječ se Nemcev, Angleži pošiljajo armade na vse strani sveta, da obdržijo svoje dominion, Nemčija se skriva pripravljala, male države, ki štejejo komaj od 5 do 15 milijonov ljudi, držijo stalno armado od 150.000 do 250.000 mož — čemu, zakaj? To ubija moralo, ruši zaupanje naroda v napredek.

"Ako se genevska razoroževalna konferenca razide, ne da bi kaj dosegla, ako se oboroževanje ne bo ustavilo, bo to strašno odmevalo po vseh deželah sveta. Zato pa upamo vsi, zlasti mi v Ameriki, da bo mednarodna konferenca v Genevi vendar spregledala, da bo začela z delom, od katerega pričakujejo svetovni narodi odrešenja.

"Ne morem reči, koliko časa bodo ljudje pri volji, da nosijo vremena, pod katerimi sedaj zdihujejo. Dobro pa vemo, da postajajo ljudske mase vsepovsod, in tudi pri nas v Ameriki, nevoljne, nemirne, strastne. Ljudje se najprvo filozofično puntajo, premišlujejo, zakaj tako, zakaj ne drugače. Zakaj za orožje, za pobijanje stotisoče milijonov, zakaj za kruh, za mleko, za obleko, za čevlje nobenega dolarja! Pri nas v Ameriki ne poznamo krvave revolucije, kot je slednja znana od časa do časa drugim deželah sveta, toda povem vam, ljudje so nemirni, ljudje so nervozni, ljudje pričakujejo spremembe, in če sprememba na bolje ne pride, tedaj bo nastal problem, pred katerim se bo tresla vlada.

"Ponoven dokaz, kakšno razpoloženje vlada v Evropi, vidimo v fiasku konference donavskih dežel. Vse države, ki imajo svoje meje ob modri Donavi, ali skozi katere se pretaka Donava, silno trpijo na gospodarski depresiji. V nekaterih državah že redne trgovine ni, ostalo je samo navadno barantanje. Poskusili so narediti colninsko unijo v upanju, da bodo sledile boljše razmere. Ta poskus se je ponesrečil, in sicer iz vzroka, ker zastopniki držav, navzoči na konferenci, niso bili prešinjeni z duhom časov, v katerih trpijo narodi, pač pa so še vedno prešinjeni z duhom časov, kot so vladali v svetovni vojni."

Potreba slovenskega demokratskega kluba v 32. vardi

Cleveland (Collinwood), O.—Iz dogodbe o slovenskem očetu, ki je imel več sinov in je vsakemu izmed njih dal prelomiti snop trdnj povezanih palic. Vsak izmed sinov po vrsti jih je poskusil prelomiti. Noben jih ni mogel vpregniti, kaj šele prelomiti. Ko vidi oče, da je vsak njih poskus zaman, vzame palice sam v roke, razveže snop in vzame eno izmed palic ter jo prelomi brez vsakega napora.

Sinovi ostrme. Oče pravi: "Vidite moji dragi sinovi, toliko časa, dokler ste zvezani in združeni, ste močni in nepremagljivi; a kakor hitro ste razdruženi, ste slabotni kot tista palica, ki sem jo zlomil pred vašimi očmi."

Iz tega sledi: sloga in združnje jači, ki vodi v napredek vsem; a v neslogi in cepljenju celote sledi nazadovanje in poguba nas vseh.

Mi, Slovenci v Ameriki, nimamo pravega smisla za politično organizacijo, namreč iz teh razlogov: prvič, da nas ni kaj veliko. Drugič, pustimo se izkoricati raznim tujim politikom, brez da bi se zavedali, da smo zmajr poštono prikrajšani. Tretjič, smo preveč pohlevni in ponižni v politiki. Ponižnost in brezbriznost nima prostora v politiki. Četrtič, naša stara in črna nevošljivost do svojega rojaka.

V sv. pismu imamo izrek: "Kdorkoli izmed vas je učen in sposoben, naj vam bo služabnik."

S tem hočem povedati, da sicer smo vsi enako rojeni, a s tem še ni rečeno, da smo vsi enako nadarjeni za duševnimi lastnostmi. Kdor ima nadarjenost, značaj in potrebno prakso, ta naj bo nam voditelj.

Rojaki demokrati, dobrega vodstva nam je treba; brez voditelja ne pridemo nikamor. Voditelju je treba armade, ker voditelj brez armade je ničla. To-

rej voditelj in armada sta nerazdružljiva.

Voditelj je tisti pravi, ki vidi v bodočnost; on upošteva preteklost in bodočnost v sedanjosti. Voditelj mora imeti taktiko, to se pravi, urediti stvar pravilno in praviem času; kaj železo ko je razbeljeno. Obenem voditelj mora biti diplomat, da zna ob času volitev zasakati tako, da prevzame nasproti. Kar šteje največ je dolgoletna izkušnja v praksi; teoretično znanje združeno s prakso napravi šele pravega politika.

Upam, da uvidite sami, da tak voditelj je redko vsejan, posebnost med nami Slovenci. Kljub temu, da imamo sposobne ljudi, a nimajo zadostne prakse.

Iz teh in iz drugih razlogov je bila že skrajna potreba demokratskega kluba v 32. vardi. Po številu nas je več nego v 23. vardi. Močnejši smo, a do sedaj šibkejši. Raztreseni smo po celih vardi; veliko izmed nas je ponižni in brezbrizni, ki nikdar ne volimo. Ostali smo nožna žoga tujim politikom.

Slovenci in Slovenke, ki bivate v 32. vardi, stopite naprej, naprej v vrsto, vsi v politično organizacijo. Pokažite, da ste zavedni, da imate zavest biti vredni in popolni državljani vaše nove domovine. Rabite svojo politično pravico, ki vam je bila podeljena. Podeljena ne za to, da bi ostali ponižni in brezbrizni, pač pa za to, da se organizirate v Slovenskem demokratskem klubu.

Končno vam to polagam na srce: zaupajte vašim slovenskim voditeljem. Skušnjo imate ravno sedaj, da vaš glas pri tujcu zadene na gluha ušesa.

Pristopajte v našo politično organizacijo. Če se ne bomo mi sami skupno bojevali za naše pravice in zahtevali kar nam gre, nas ne bo noben upošteval.

Tajnik.

POROČILO IZ BELE LJUBLJANE

Kdo bo župan? Kdo bo "Miss Ljubljana"?

Euclid, O.—To vprašanje leži sedaj pred nami, v katerega smo zainteresirani vsi volivci in volivke v Ljubljani. Ker čas hitro beži in se nagiblje proti svojemu koncu, zato je kampanja toliko hujska. Ker so vsi kandidati za župana na eni ulici, zato se večkrat pograbi kdo bo župan. Mr. Starman pravi, da bo on in da ne odneha in da mora biti on izvoljen županom. To pa zato, ker njegov sosed Mr. Steve Trebec ml. tudi kandidira za župana. Vodita torej bo eden proti drugemu, kakor se pač spodobi sosedom. Nekoliko doli proti Lindbergh Ave. si pa tudi pripravlja Mrs. Rozi Zdešar svoje utrdbe napram obema gori omenjenima kandidatom. Misli si: "Kjer dva sosedata kandidirata eden nasproti drugemu, tam ima tretji dobiček!"

Nadalje imamo tudi sedaj tri kandidatije za "Miss Ljubljano": Emma Misich, Mary Janchar in Frances Debeljak. Prvo je nominiral direktorji S. D. Doma potom zastopnikov, ki so lastniki doma. Ostali dve sta bili že objavljeni od katerih društev sta izvoljeni.

Priporočamo jih cenjenemu občinstvu, da jim greste na roko, kadar vas obiščejo z glasovnicami in srečkami. Na glasovnici so imena kandidatov, obenem je pa to tudi srečka za veliko električno svetilko in coaster voziček. Kadar kupite tiket v upanju na lep dobiček, lahko obenem volite za kogar hočete. Tiket je samo pet centov in tako lahko dobite oba dva predmeta za pet centov, ako vam je sreča mila. Torej kupite vsaj nekoliko teh tiketov, boste imeli vsaj več upanja. Omenim naj, da je coaster voziček podarila Mrs. Rozi Zdešar; hvala.

Da bo občinstvo na jasnem, kako se pri nas voli za "Miss Ljubljano." Naj povem, da prav

tako, kakor župana. Županom bo proglašeni oni, ki dobi največ glasov. Za "Miss Ljubljano" bo proglašena ona dekle, ki bo prodala največ glasovnic ali srečk. Zatorej je ležeče na vas, katero hočete imeti letos za "Miss Ljubljano." Kupite od nje glasovnice in presodite sami po svojem najboljšem prepričanju, od katere boste kupovali glasovnice ali tikete. Meni ni dovoljeno politizirati v javnosti za eno ali drugo. Ko bi mi bilo pa to dovoljeno, potem bi pa seveda pisal za . . . ne morem pa ne morem izgovoriti imena, zatorej prepustim to komu drugemu.

Ker je zadnja leta navada, da se "Miss Ljubljana" takoj poroči, kakor hitro dobi to čast, torej volite za tisto, katero bi radi spravili hitro v zakonski jarem.

Nadaljna poročila o proslavi naše četrtne obeltnice Ljubljane sledi v kratkem eno za drugim. Zapomnite si pa dan naše proslave že sedaj, to sta dneva 4. in 5. junija. Torej dva dni skupaj rajanja, zabave, plesa, volitev itd.

To poročilo prihaja od sladke pipice iz škofovega kevdra.

Mathew Debevec, tajnik.

Generalni poštar

Washington, 17. maja. V senatni kot v poslanski zbornici kongresa je nastala velika vihra radi družega generalnega poštnega mojstra, Irving Gloverja. Razjarjeni kongresmani zahtevajo, da mora Glover odstopiti iz urada, ker je na nekem shodu poštarjev v državi Missouri naročil slednjim, da morajo voliti Hooverja za predsednika. Republikanski senator Norris je zahteval takojšnjo resignacijo poštarja in zahteval tudi, da se predsednik Hoover opraviči. V Ameriki je 44.000 poštarjev, katere skuša Hoover dobiti kot reklamo za sebe.

Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu

Slovenska Narodna čitalnica v Clevelandu je nedvomno največja kulturna ustanova te vrste med ameriškimi Slovenci. Svoje prostore ima v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., ki je tudi največji narodni hram ameriških Slovencev. Med svoje člane šteje lepo število rojakov, pa tudi med nečlani ima mnogo prijateljev in podpornikov.

Svojim članom ustreza čitalnica z obilico najrazličnejših knjig, časopisov in revij. Prejema skoro vse ameriško-slovenske časopise in več časopisov in revij iz Slovenije; ti so čitalničarjem na razpolago vsak dan. Knjige se izposojujejo ob četrtkih zvečer in ob nedeljah dopoldne. Izbirajo je velika. Saj zavzemajo samo pripovedni spisi 1010 knjig; poezija 85, drama 64, filozofija 41, jezikoslovje 37, veliki možje 89, mladinski spisi 106, zgodovina 92; dalje je 132 različnih koledarjev, 49 vezanih letnikov Ljubljanskega Zvona, 35 vezanih letnikov Dom in Svet-a, 40 učnih knjig, 53 angleških knjig, 9 vezanih letnikov življenja in Sveta, nekaj vezanih letnikov Slovana, 338 vezanih in nevezanih knjig v rezervi in nad 40 nevezanih letnikov različnih časopisov. Skupno število knjig, brez vezanih časopisov, znaša po zadnjem štetju 2,180.

Tu je mnogo duševne hrane za rojake, ki ljubijo poučno in zabavno čtivo, in vse to jim je na razpolago za mesečni prispevek 25 centov. Lepo število se poslužuje bogastev, ki jim jih nudi Slovenska Narodna Čitalnica, toda v največji slovenski naselbini Amerike, v Clevelandu, bi bilo lahko to število še večje. Nihče ni silen, toda vsak značilen rojak v Clevelandu, ki se zanima za čtivo ene ali druge vrste, je prijazno vabljen, da postane član čitalnice in zajema duševno bogastvo iz njene zakladnice.

ODBOR.

DOPISI

Roseboom, N. Y.—Priloženo Vam pošiljam naročnino za Ameriško Domovino. Ko dobim ta list, se mi ravno tako zdi, kot bi dobila vsak dan pismo iz Clevelanda.

Tukaj v bližini smo štirje slovenski farmerji: Kržič, Logar, Šemrov in mi. Vsi imamo lepe urejene farme, posebno Logar ima nov, moderno urejen hlev, v katerem je prostora približno za šestdeset glav živine. Voda teče v hlev iz bližnjega studenca in si vodo krave lahko same natočijo, kadar si jo katera poželi.

Brezposelnosti na farmah ne poznamo, tudi jesti nam ne manjka, za piti tudi ne, saj zrastejo jabolka in češnje. Samo plača je bolj pičla, ker tako slabo plačajo za naše produkte, to je za mleko in jajca. Mleko so plačali za april en dolar za sto funtov, jajca pa po 14 centov ducat.

Lansko leto so nas obiskali za 4. julija iz Clevelanda: Joe Zakrajšek in žena iz Ridpath Ave., njena mati in Mrs. Skubice. Prijelji so se k nam 400 milj daleč z avtomobilom. Potem John Aljančič, Mr. Kališek, Tone Žust in njih Jim. Zadnjima, mislim, se je najmanj dopadlo, ker sta prišla sem pozimi, pa sem jih gnala v visokem snegu v gozd podiraj smreke. Drugič naj pa poleti prideta. Povabim tudi za letos naše prijatelje, da nas pridejo obiskat. Mr. John Markel mi je že obljubil. Samo skromno je pripomnil, da je ruda za tisto karo še v zemlji. (Upam, da ne, John!) Povabim tudi Jakata, naj pride pokusit newyorčana, da ne bo samo ohajčana vedno hvalil. Lahko boš pa pil tudi mrzlo studenčnico ali pa gorko mleko izpod krave, ki si ga boš lahko sam namolzel. (Hvala lepa za prijazno povabilo. Ampak krave nisem že molzel, kar me je v starem kraju naša šaura

TRINERJEVO
GRENKO VINO

proti zaprtju, slabemu apetitu, glavobolu, izgubi spanja. V vseh lekarnah.

oplazila z repom in mi stopila v golito. Op. Jakata). Če si že ti sto novo karo dobil, ki ti jo je obljubil župan, pa jo zjutraj naviješ, zvečer si pa že tukaj.

Pozdrav vsem mojim prijateljem v Clevelandu in drugod.

Mary Nagode.

Chaplin sprejet kot kralj na Japonskem

Tokio, 17. maja. Charlie Chaplin je prišel včeraj v Kobe in potem nadaljeval pot v Tokio. Sprejet je bil kot prednjim še noben cesar. Za vožnjo iz Kobe v Tokio je toliko oseb zahtevalo voznino z istim vlakom, v katerem se je peljal Chaplin, da so morali pripeti šest posebnih vozov in dodati še eno lokomotivo. 200 fotografov se je zbralo pri parniku, ki je pripeljal Charlija. Stotine visokih uradnikov in nepregledna množica naroda je pozdravljala Charlija. Železniški minister mu je izročil krasno graviran potni list, ki mu daje pravico voziti se zastoj po vseh japonskih železnicah.

Bančni direktor odnesel banki \$500,000

New York, 17. maja. Thomas Curran, 41 let star, načelnik Westchester Salt Co. in direktor National Bank of Queens County, je izjavil napram državnemu pravniku, da je od zadnjega borznega poloma v letu 1929 odnesel šestim bankam \$500,000, ko jim je dal za varnost ponarejene delnice svoje družbe. Bankir Curran se je hotel pretekli teden zastrupiti.

\$100,000 nagrade za prijete banditov

Washington, 17. maja. Kongresman Douglass iz Massachusetts je vložil v kongresu predlog, da se izplača \$100,000, onemu, ki povzroči, da bodo prijete zločinci, ki so odpeljali in umorili Lindbergh otoka. Pričakuje se, da bo predlog v najkrajšem času sprejet.

Župan mesta Pittsburgh, Kline, odstavljen

Pittsburgh, 17. maja. Župan tega mesta, Charles Kline, katerega je porota preteklo soboto spoznala krivim grafta, je bil odstavljen od svojega urada, poleg tega bo obsojen v \$500 kazni in eno leto zapora. Župan je nepošteno ravnal z mestnim denarjem.

Miss Mickey Devine iz New Yorka, ki tehta samo 105 funtov, je pred nekaj dnevi prikopala italijanskemu rokoborecu tako za uho, da se je slednjemu takoj podcedila kri. To se je zgodilo v nekem nočnem klubu v Parizu, kjer se je boljša družba malo zlasala za kratke čas.

Če verjamete al' pa ne.

Menda se nikjer na svetu ženske tako ne potegujejo za enake pravice, kot se v Ameriki. O tem sem se prepričal jaz zadnji ponedeljek zjutraj. Ko sem iskal v sprejemni sobi klobuk, v jedilni sobi rekele, v drugi sobi očala, kakor sem to pač lepo zložil v nedeljo večer, zaslišim iz kuhinje silen vrišč. V prvem hipu sem mislil, da si je najmanj pet otrok zlomilo noge ali kaj podobnega, zato letim v kuhinjo, da bom nudil prvo pomoč. V kuhinji se mi pa nudi jako zanimiv slučaj ženske emancipacije in enakopravnosti. Za en sendvič sta namreč držala: naš bebiček in sinko Ralph, ki hodi v 5. razred. Bebiček je držal za sendvič z obema rokama, poleg tega je pa protestirala v najvišjem tonu svojega grla in zahteval sendvič zase. Ralph je pa tudi zahteval sendvič zase, ker je bil res njegov in je to skušal svoji sestrici v visoki pesmi devetletnega fantiča, ki je rojen v Ameriki in se zaveda svojih pravic, povedati.

Stvar je bila namreč taka: Naši štirje hodijo v šolo in nosijo kosilo v podobi slavnega ameriškega sendviča seboj, ker je predaleč, da bi hodili opoldne domov. Zjutraj, ko se odpravljajo v šolo, čaka vsakega sendvič, katerega zgrabi po velikosti. To se godi tako, da v naglici pretipljejo, v katerem je večji kos kekca in v katerem manjši. To razdeljevanje sendvičev zjutraj je moral naš bebiček že dlje časa opazovati in se ji je moralo čudno zdeti, da vsak dobi nekaj, samo ona nič.

"Oho, tako pa ne bo šlo," si je mislila drobna glavic, "čigava sem pa jaz?" Zato je skovala črn naklep v svojem srčku in sklenila priti do svojih pravic, če ne zlepo, pa zgrdo. In tako je v ponedeljek zjutraj, ko so začeli šolarčki jemati sendviče z mize, tudi ona privlekla z veliko težavo stol, splezala nanj in zgrabila za sendvič, ki je bil slučajno Ralphov. In ko ji ga je hotel bratec vzeti, je prišlo pa do "družinskega prepira" in sendvič bi bil postal kmalu žrtev razmer in bi bil razdejan med prsti štirih ročic, da ni poslegla vmes roka razumne mamiče, ki je morala obljubiti bebičku, da tudi on dobi sendvič in sicer še veliko večjega, kot ga je dobil Ralph. In tako se zna- ženske potegniti za svoje pravice, da ni izpustila sendviča, dokler ji ni mama napravila enega zanjga, ga zavila v papir in povzela z vrvice. Šele potem je bilo splošno zadovoljstvo in mir je bil upostavljen med brati in sestrami.

Ko je bebiček dobil sendvič, se je srčkano nasmejalo in rekel z drobnim glaskom: "Bejbi gle v solo."

Menda ja!

Po Ameriki delajo sedaj parade kot v protest, da bi se kmalu zopet upeljalo pivo v blaženi Ameriki. Jaz sem tudi mislil, da so take parade na mestu, pa sem se premislil, ker sem mnenja, da imamo že itak dovolj pive za svoje potrebe. Prav dam tistemu, ki je rekel, da so te parade za pivo ravno takega pomena, kot bi se šel kdo kopat z razpeto marelo.

Punca pove svoji materi, da ne bo fanta poročila, češ, da je brezbožneč. "Niti tega ne verjame, da je peklo," pravi dekle. "Ti ga kar poroči," ji reče mati, "mu bova že po poroki pokazali, če je peklo ali ne."

Od kdaj zvoni poldne

Znani hrvatski zgodovinar dr. Rudolf Horvat pripoveduje o tem v listu "Obitelj":

Pomladi leta 1456 se je pričel turški sultan Mohamed pripravljati na veliko vojno. Kmalu se je zvedelo, da namerava napasti Belgrad, ki so ga Turki že leta 1440. zaman oblegali, ko ga je takrat junaško branil in obvaroval hrvaški junak Ivan Talovac, prior vranskega samostana. Belgrad je pripadal Ogrski, kjer je takrat živel znameniti vojskovodja Sibirjanin Janko, ki ga Madjari imenujejo Hunjadi Janoš. (Oče Sibirjanina Janka je bil rodrom Romun iz Sibirije na Erdeljskem, mati njegova pa je bila Hrvatica iz rodbine "de Zapolja" pri današnji Novi Gradiški.)

Za navede sultana Mohameda II. je zvedel Sibirjanin Janko od srbskega despota Džordža Brankovića, ki mu je ravno tako pretila v tem času velika nevarnost. Janko se je takoj pričel pripravljati za obrambo Belgrada, ki je bil ključ za Ogrsko in Hrvatsko. Vedelo se je, da bodo Turki — če zavzamejo Belgrad — iz tega mesta nadaljevali svoje upade v Srem in Banat. Za obrambo Belgrada se je zelo zanimal tudi tedanji papež Kalist III. Z njegovim dovoljenjem in priporočilom je prišel v naše kraje italijanski redovnik Ivan Kapristan, ki je med ljudstvom goreče pridigal o križarski vojni proti Turkom. In res se je v razmeroma kratkem času zbralo do 72.000 ljudi, ki so sklenili, da bodo z Ivanom Kapristanom in Sibirjanom odšli braniti Belgrad. Žalibog, so bili vsi "križarji" zelo slabo oboroženi (večinoma so imeli samo sekire, vile in kose). Zato pa je verska gorečnost nadomestila, kar je bilo pomanjkljivega v oborožitvi.

Medtem pa je sultan Mohamed II. prikorakal s 150.000 Turki 20. junija 1456. leta pred Belgrad in ga obkolil z vseh strani. Turki so pričeli obstreljevati Belgrad iz 300 topov, med katerimi je bilo 22 topov ogromne velikosti.

Dasiravno je bila krščanska vojska za polovico manjša, se je vendar julija istega leta podala na pot k Belgradu. Sibirjanin Janko je pri Slankamenu (zdravilišče ob Donavi) zbral 200 lačij. V te lačije je ukrcal del "križarjev" in odplul po Donavi proti Belgradu. Na desni obali Donave ga je spremljal Ivan Kapristan na čelu ostalih "križarjev". Ko je papež Kalist III. zvedel, da grede "križarji" v vojno, je zapovedal, da morajo v vseh cerkvah zvoniti o poldne. To zvonjenje naj bi opominjalo vse katolike, da bi molili k Bogu za zmago kristjanskega orožja.

Dospevši pred Belgrad se je Sibirjanin Janko usidral s svojimi lačjami na ustju Save v Donavo. Tu ga je napadla turška mornarica, ki je priplavala po Donavi iz Črnega morja. Tako je prišlo 14. julija 1456 do velike bitke, v kateri je mornarica kristjanov premagala turško. Ta zmaga je zelo ohranila križarsko vojsko. 20. julija je pričela pri Belgradu bitka na kopnem in ta bitka je trajala dva dni. V tej strašni bitki je padlo 30.000 Turkov in mnogo kristjanov. Ko je bil ranjen tudi Mohamed II., se je 23. julija turška vojska umaknila in zapustila pred Belgradom bogat plen v svojem taboru.

Vest o tej slavni zmagi je dospela v Rim dne 6. avgusta 1456. Papež se je te vesti zelo razveselil in je odredil, da se odsluži 6. avgusta praznuje "Gospodovo izpremenjenje." Zvonjenje o poldne pa je ostalo v navadi do današnjega dne.

Med zmagovito krščansko vojsko pa se je radi silne vročine in slabe vode pojavila kolera. Na tej strašni bolezni je 11. avgusta umrl Sibirjanin Janko v Zemunu, 23. oktobra 1456 pa o Ivan Kapristan v Iloku.

POSLOVENIL DR. A. R.:

CARSKI SEL

Nikolaj, ki je imel dotlej zaprte oči, je spregledal.

Spoznal je Mihaela in Nadjo. Nato je zamrmral:

"Z Bogom, prijatelja! Vesel sem, da vaju vidim še enkrat. Molita zame! . . ."

Bile so njegove zadnje besede.

Mihael Strogov je kopal dalje. Zemlja je bila tako steptana, da je bila trda kakor kamen. Končno se mu je posrečilo, da je nesrečnega potegnil iz zemlje. Poslušal je, ali še bije njegovo srce! . . . Bilo je mrtvo!

Nato je hotel njegovo truplo

Nato je sledil otožen in obupen krik kot zadnji klic umirajočega, da ne bi obležalo na stepi. Luknjo, v kateri je tičal Nikolaj, ko je bil živ, je razširil in povečal tako, da bi imel v njej tudi mrtev dovolj prostora. Zvesti Serko naj bi ležal poleg svojega gospodarja.

V tem trenutku je nekaj zavrsalo na cesti, ki je bila komaj pol vrste oddaljena.

Mihael Strogov je poslušal. Po peketanju je spoznal, da oddelek konjenikov dirja proti Dinki.

"Nadja, Nadja!" je dejal potihoma.

Mladenka, zatopljen v molitev, se je zavrnila.

"Poglej, pogledaj, kaj je!"

"Tatari!"

Bila je v resnici emirjeva sprednja straža, ki se je naglo pomikala po irkutski cesti.

"Ne bodo mi ubranili, da ga ne bi pokopal," je dejal Mihael Strogov in nadaljeval svoje opravilo.

Nikolajovo truplo je kmalu ležalo s prekrizanimi rokami v grobu. Mihael Strogov in Nadja sta pokleknila in zadnjič molila za ubogo, nedolžno in dobro bitje, ki jima je bilo tako vdano, da je zanj darovalo celo svoje življenje.

Ko ga je pokril z zemljo, je dejal:

"Sedaj ga volkovi ne bodo mogli požreti."

Nato je grozeče iztegnil roko proti jezdecem, ki so jahali mimo, in dejal:

"Naprej, Nadja!"

Mihael Strogov se ni mogel več držati ceste, na kateri so bili Tatari. Obrniti se je moral čez stepo in obiti Irkutsk. Zato mu ni bilo treba iti čez Dinko.

Nadja ni mogla hoditi nič več, toda gledati je mogla namesto njega. Vzel jo je torej v naročje in se obrnil proti jugozahodni strani pokrajine.

Prehoditi je moral še več kot 200 vrst. Kako jih je prehodil? Kako da ni omagal od tolikšnih naporov? S čim se je preživljal na svoji poti? Od kod je jemal več kot človeško vztrajnost, da je preplezal prve obronke sajanskega pogorja? Niti sam niti Nadja tega ne bi mogla povedati.

In vendar je dvanajst dni kesneje, 2. oktobra, ob desetih zvečer stal ob neizmerni vodni gladini, ki se je razprostirala pred njim.

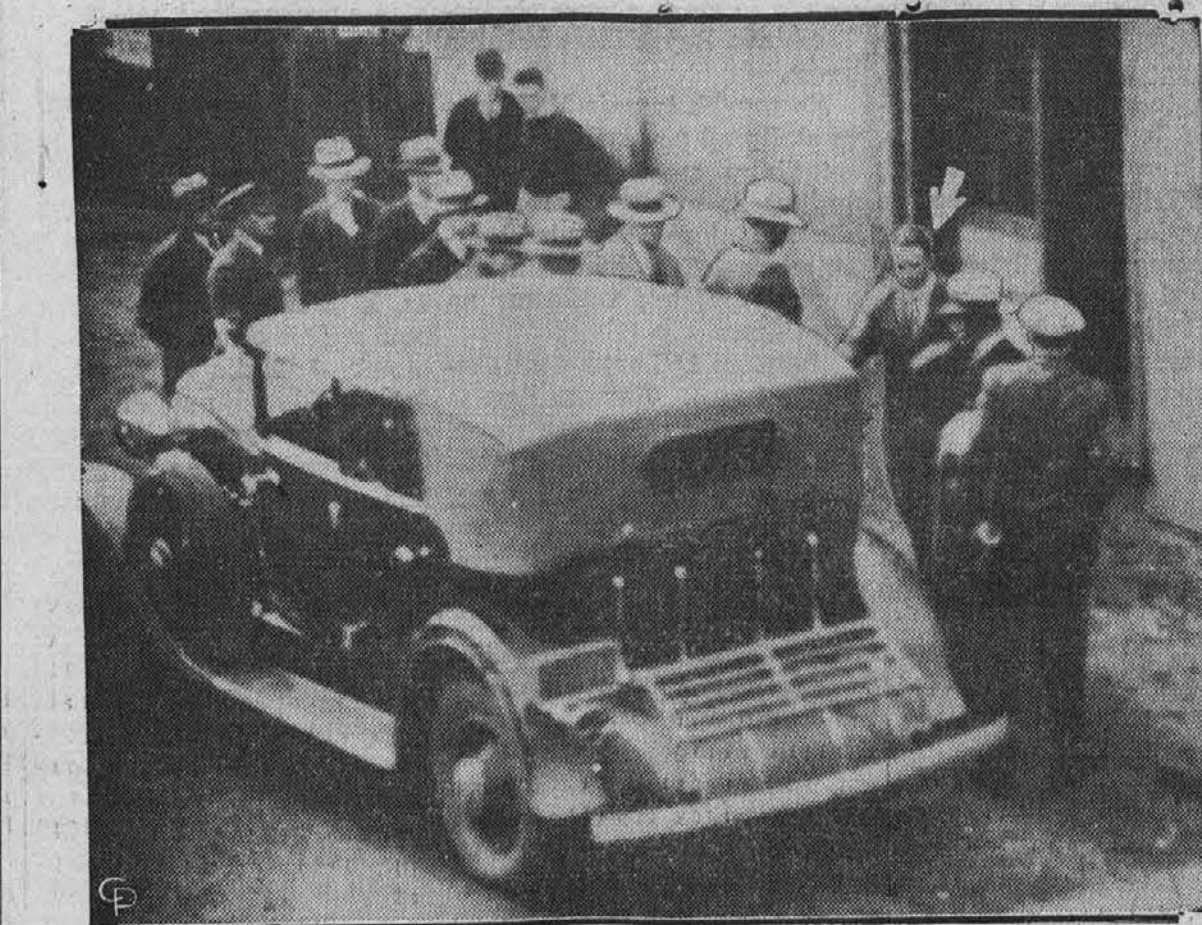
Bilo je Bajkalsko jezero.

DESETO POGLAVJE

Bajkal in Angara

Bajkalsko jezero leži okrog 1700 čevljev nad morsko gladino. Dolgo je približno 900, široko pa kakih 100 vrst. Njegova globočina ni znana. Gospa de Bourbonlon pripoveduje, da ga mornarji nazivajo le "moredje." Ako bi ga imenovali samo "jezero," bi se takoj razlutilo. V jezeru baje še ni utonil noben Rus, ako smemo verjeti ruskim pripovedkam.

To neizmerno kotlino sladke vode, ki jo napaja več kot tri sto rek, obdaja veličasten venec vulkanskih gor. Njen edini odtok je reka Angara, ki teče skozi Irkutsk in se izliva v Jenisej nekoliko nad mestom Jenisej.

Tretji na desni je Lindbergh, ko je zapustil mrtvašnico in se odpeljal v krematorij, kjer so sežgali truplo njegovega umorjenega sinčka.

skom. Gore, ki jo obdajajo, so odrastki Tunguzov, stranske veje mogočnega altajskega pogorja.

Dasi je bilo šele začetkom jeseni, je bil mraz že zelo občuten. Zdelo se je, da se bo v teh krajih, kjer vladajo posebne vremenske razmere, jesen prehitro umaknila zimi. Četudi so bili šele prvi dnevi oktobra in je solnce zahajalo ob petih zvečer, se je v dolgih nočeh temperatura znižala že do ničle. Prvi sneg je že pobelil bližnje gorske vrhove. Po tem celinskem morju, ki pozimi zamrzne več čevljev globoko, se vozijo s sanmi razni sli in cele karavane.

Po Bajkalskem jezeru pogostokrat divjajo silni viharji bodisi zato, ker ga neolikani ljudje imenujejo "jezero," bodisi iz katkega drugega vremenskega razloga. Njegovi kratki valovi so, kakor na vseh sredozemskih morjih, zelo nevarni plavom, ladjam in parnikom, ki poleti plovejo po njem.

Mihael Strogov je prišel do jezera na jugozahodnem koncu z Nadjo v naročju. Mladenka je bila popolnoma onemogla. Vso življenjsko moč, ki ji je še ostala, je tako rekoč zbrala v svojih očeh. Ta dva utrujena potnika, ki sta bila brez vseh sredstev, v tej divji pokrajini pač nista mogla pričakovati drugega nego smrt. In vendar, koliko je še ostalo od 6000 vrst, ki jih je imel prehoditi carski sel, da pride do svojega cilja? Samo šestdeset vrst ob obrežju jezera do Angare in osemdeset vrst ob Angari do Irkutsk, skupaj torej 140 vrst, ki jih krepak in zdrav človek lahko prehodi peš v treh dneh.

Ali je bil Mihael Strogov še tak moč? Brez dvoma ga nebo ni hotelo tako preskušati. Zdelo se je, da mu je usoda, ki ga je preganjala doslej za trenutek prizanesla. Stepa ob koncu Bajkalskega jezera, ki je sicer vedno zapuščen, ob njegovem prihodu ni bila prazna.

Na jugozahodnem koncu jezera je bilo na bregu zbranih kakih petdeset ljudi.

Nadja jih je zagledala takoj, ko je Mihael Strogov, noseč v naročju, stopil na plano iz neke soteske med zadnjimi gorskimi obronki.

Mladenka se je prestrašila, misleč, da je to tatarski oddelek, ki je prišel preiskovat bajkalsko obrežje. V tem slučaju bi bila oba izgubljena, ker ne bi mogla bežati.

Toda Nadja se je kmalu pomirila.

"To so Rusi!" je vzkliknila. Nato pa je popolnoma omagala, zaprla oči in naslonila glavo na prsi Mihaela Strogova.

Slepca in mladenko so opazili tudi Rusi. Nekateri izmed njih so jima hiteli nesproti in ju spremili do obrežja, kjer je bil privezan njihov plav.

Plav je bil pripravljen za odhod.

Rusi so bili begunci in po stanju zelo različni med seboj. Ob Bajkalskem jezeru so se sešli zato, ker so hoteli pred tatarskimi poizvedovalci bežati v Irkutsk. Ker pa so vpadniki zasedli oba bregova Angare in torej tja niso mogli priti po suhem, so hoteli poskusiti po reki, ki teče skozi mesto.

Mihaelu Strogovu je srce poskakovalo od veselja, ko je zvedel za njihov načrt. Sedaj mu je bila sreča vendar enkrat mila. Svojega veselja pa ni pokazal, ker je hotel bolj kot kdaj poprej ostati nepoznan.

Načrt beguncev je bil zelo enostaven. Ob severnem obrežju je do odtoka Angare tekla močan vodni tok. Po tem toku so hoteli priti s plavom najprej do odtoka Angare, odtod pa po reki, ki teče s hitrostjo deset do dvanajst vrst na uro, do Irkutsk. Tako bi v poldrugem dnevu morali dospeti do mesta.

Ob obali ni bilo nikjer nobene ladje in nobenega čolna. Treba ga je bila nadomestiti. Zgradili so torej lesen plav, kakršni navadno plovejo po sibirskih rekah. V smrekovem gozdu, ki je raste ob obrežju, so nasekali potrebnega lesa in debela zvezali med seboj z vrbovimi trtami. Plav je bil tako velik, da bi bilo na njem sto ljudi imelo dovolj prostora.

Mihaela Strogova in Nadjo so spravili na plav. Medtem se je mladenka zavedla. Dali so ji nekaj hrane, kakor tudi njene stvari. Nato se je ulegla na kup listja in takoj trdno zaspa.

Na različna vprašanja Mihael Strogov ni povedal ničesar o tem, kar se je zgodilo v Tomsku. Izdal se je za prebivalca iz Krasnojarska, ki ni mogel dospeti v Irkutsk, ker so emirjeve čete pred njim prišle do levega brega Dinke. Dostavil je, da so se glavne tatarske sile najbrže že razvrstile pred glavnim mestom Sibirije.

Izgubiti niso smeli niti enega trenutka. Mraz je postajal vedno občutnejši in z nočjo se je temperatura znižala pod ničlo. Po jezeru se je tu in tam začel delati led. Vkljub temu bi se s plavom še lahko peljali po jezeru, nikakor pa ne po Angari, ako bi se na njej nakopičilo ledovje.

Vse to je begunce sililo, da nemudoma odrinejo.

Ob osmih zvečer so odvezali vrvi in plav je z vodnim tokom začel plavati ob obrežju. Nekateri krepki kmetje so ga z dolgimi drogovi držali v pravi smeri.

Star mornar z Bajkalskega jezera je prevzel vodstvo plava. Moč zagorelega, resnega in strogega obraza je imel kakih 65 let. Bela, gosta brada mu je segala čez prsi. Glavo mu je pokrivala kučma; široka, čez ledja prepasana suknja pa mu je segala do pete. Starec je molče sedel na zadnjem koncu in ukazoval samo s kretnjami, kajti v desetih urah gotovo ni spregovoril deset besed. Sicer pa ni imel drugega opravila nego paziti na to, da plav ostane v vodnem toku ob obrežju in ne krene na odprto jezero.

Plav so zasedli, kakor smo že omenili, Rusi najrazličnejših stanov. Domačim kmetom, ženam, starčkom in otrokom so se pridružili tudi trije romarji, ki jih je tatarski vpad presenetil na potu, nekaj menihov in en pravoslavni pop.

Romarji, ki so imeli potne palice v rokah in na pasu privezane čutare, so z otožnim glasom prepevali psalme. Prvi izmed njih je prišel iz Ukrajine, drugi od Rumenegega morja, tretji pa iz finskih pokrajin. Zadnji je bil zelo star in je imel na pasu obešen majhen, z žabico zaklenjen nabiralnik, kakršni vise po cerkvenih stebrih. Na svojem dolgem in utrudljivem potovanju darov ni nabiral zase, ker ni imel niti ključa od žabice in so nabiralnik odprli šele tedaj, ko se je povrnil s svojega potovanja.

Menihi so prišli od severa. Pred tremi meseci so zapustili mesto Arhangelsk, o katerem nekateri potniki trdijo, da ima izrazit značaj vzhodnih mest. Obiskali so Svete otoke blizu karelijskega obrežja, samostan v Solovetskiju, presv. Trojice, sv. Antona in sv. Teodozije v Kijevu, tem starem jagelonskem mestu, Simeonov samostan v Moskvu in staroversko cerkev v Kazanu. Nato so se kot romarji napotili v Irkutsk.

Pop je bil preprost vaški svečenik, eden izmed 600.000 dušnih pastirjev, ki jih ima rusko carstvo. Oblečen je bil kakor kmet, saj v resnici ni bil več kakor kateri izmed navzočih seljakov. V cerkvi ni imel ne oblasti ne dostojanstva, ampak je kot kmet obdeloval majhen kos zemlje, poleg tega pa še krčeval, poročal in pokopaval. Svoje otroke in svojo ženo je rešil pred krutimi Tatari s tem, da jih je odpeljal v severne pokrajine, sam pa je ostal v svoji župniji do zadnjega trenutka. Na posled je moral bežati tudi on. Ker je bila irkutska cesta zasedena, se je obrnil proti Bajkalskemu jezeru.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

V najem

se da farma, 11 milj od mesta, ob glavni cesti, blizu Bedford. Hiša 8 sob, garaža, elektrika, voda, toilet in kopališče. Veliko poslopje, primerno za popravilne avtomobile, gasolinsko postajo in prostor za mehke pijske, itd. En akter zemlje se odda po zelo nizki ceni pravemu rojaku. Več podrobnosti dobite pri

Frank Mervar
5921 Bonna Ave.
Tel. HEnderson 7123

(122)

Naznanilo

Delničarjem Slov. Doma na Holmes Ave. Vsi, ki imate kakšne spremembe glede delnic, se zglasite danes zvečer od 7:30 do 8:30 v dvorani št. 3. Posebno pa so prošeni, da se gotovo zglasijo dediči ali oni, ki imajo premoženje v oskrbi za sledečimi umrli delničarji: Jera Skebe, Math. Vehovec, Martin Lindič, Anton Podjed, Lduis Kastelic, Joe Čampa, John Rossman, Josip Klemenčič, Mike Logar, Joe Urbančič, Louis Brezec, Frank Nahtigal, Frank Prime, Joe Debenjak, Frank Klemenčič, Jakob Kovač, Joe Kastelic, Mrs. Charles Novine itd. Kdor se ne more ta čas zglasiti, se lahko zglašijo pri tajniku na 15508 Holmes Ave., vsak čas. Vsi, ki imate za prepisati kakšno delnico, se prej ko mogoče prijavite. — John Trček, tajnik.

Važno naznanilo

Naznanjam članom društva Carniola Tent, št. 12888, T.M., da bo v nedeljo, 22. maja, redna seja in se pozivlje vse člane, da se seje gotovo udeležijo, ker bo na dnevnem redu več važnih točk, posebno radi asesmenta onih članov, ki zaostajajo. Člani, ki se ne zglasijo radi asesmenta, ne smejo pričakovati, da bi se za njih zalagalo, kar tja v en dan. Pozdrav — John Tavčar, tajnik.

Pohištvo naprodaj

Na javni dražbi se bo prodalo pohištvo za vso hišo, na 1084 E. 64th St. Dražba se vrši v četrtek popoldne ob 5:30. (118)

Pozor!

Karpenterji, popravljalci hiš, ali kdor bo delal hišo, imajo sedaj lepo priliko kupiti poceni stavben les. Naprodaj je nov stavben les, ki je stal vsak kos od 50c do \$15, in če se takoj prodaja, se dobi vsak kos za 15 centov. Prinesite gotov denar v soboto popoldne 21. maja. Dobite se okrog 300 oken vseh mer, 200 vrst za kuhinjske omare in 25 "french" vrat. Pridite na 965 E. 77th St. (119)

Pozor!

Naročniki v Clevelandu in okolici, ki dobivajo "Ameriško Domovino" po pošti, naj sprejmejo v naznanje, da jih bo odslej naprej obiskoval naš stalni zastopnik

Mr. Joško Penko,

ki je opravičen pobiratelj naročnin, oglase in tiskovine. Prosimo cenjene naročnike, da sodelujejo v vseh ozirih z našim zastopnikom.

Uprava Am. Domovine (x)

Naprodaj je

dobro poslujoča "Beauty Shoppe." Dobri odjemalci. Rent samo \$18.00 mesečno. Vprašajte na 1266 E. 71st St. (118)

Miši in podgane

ščurki, stenice in molji nas smrtno sovražijo. Vašo hišo popolnoma očistimo te nadlege za samo \$3.00. Pokličite nas. 20 let skušnje v tem poslu.

Jas. Hay

19316 Shawnee Ave.
Tel. KEnmore 4869

(118)

Naprodaj je

slovenska mesnica in grocerija. Jako poceni. Zelo ugoden prostor. Pokličite KEnmore 3153. (X)

Priporočilo

Podpisani vljudno vabim Slovence, da kadar so na potu z avtomobilom v naši smeri, da se ustavijo pri nas. Prevzel sem na 75 Townsend Ave., Norwalk, Ohio, znano restavracijo "Norwalk Inn." Takoj zraven dobite tudi izvrstni Soho gasolin in olje. Dober prigrizek ob vsakem času. Se vljudno priporočam.

A. Gorup

75 Townsend Ave.
Norwalk, Ohio

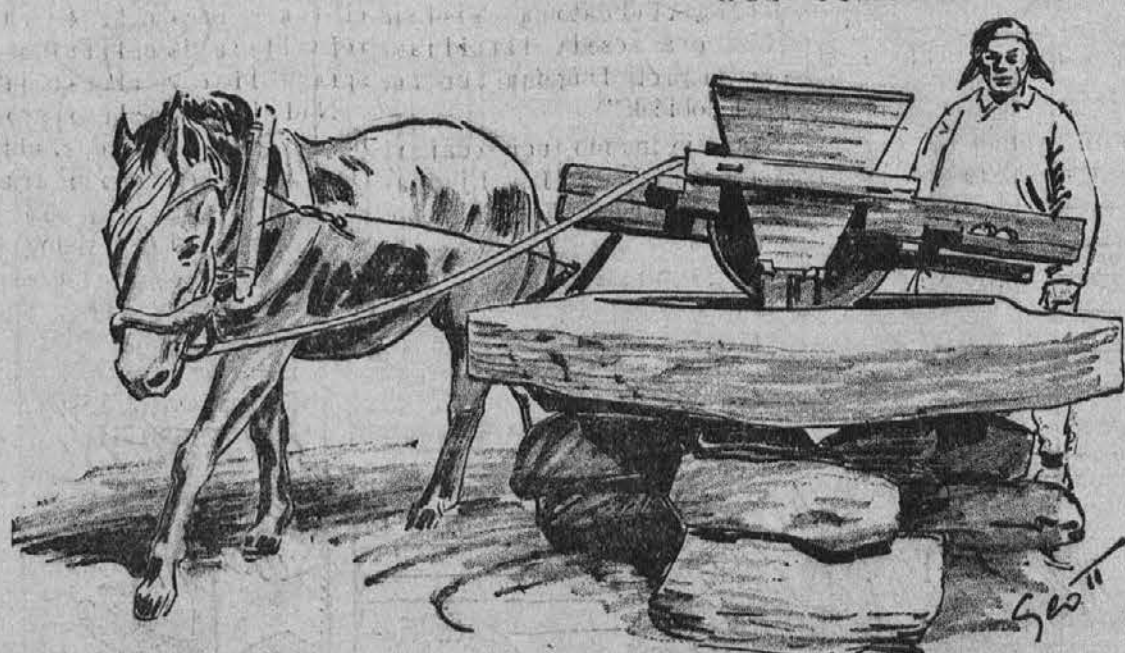
(May.4.11.18.)

V najem

se da stanovanje, tri sobe in kopališče. Na 6737 St. Clair Ave. Vpraša se na 6925 St. Clair Ave. (May.11.14.18.21.)

DID YOU KNOW? --- By R. J. Scott

Copyright, 1932, by Central Press Association, Inc.

255 YEARS
OF AGE AND
SAID TO BE
THE WORLD'S
OLDEST MAN

LI CHING-YUN OF
SHANG-CHUAN,
NORTH OF WANGHSIEN,
SZECHUAN, CHINA, HAS FOUR
RULES FOR LONG LIFE—

1. KEEP A QUIET HEART
2. SIT LIKE A TORTOISE
3. WALK SPRIGHTLY LIKE A PIGEON
4. SLEEP LIKE A DOG

WHEN GRINDING GRAIN THE
FARMER OF NORTH CHINA
BLINDFOLDS ONE EYE OF HIS
PONY TO KEEP HIM FROM
GROWING DIZZY

MAY 1
IS
LABOR DAY
IN THE
PHILIPPINES

MARIJA KUMIČIĆ:

Zle slutnje

Za "Ameriško Domovino" priredil M. U.

Malipieru se zasvetijo oči: "Da se veseli mojega daru? Dal sem izprazniti vse svoje kleti, a tudi z denarjem nisem štedil, da se lahko vsi še enkrat do mile volje napijejo žarke rumenine. Oh, ko bi že mesto vina čimprej tekla dušmaninova kri!"

Loredan je položil roko na prijateljevo ter ga opominjal: "Caterino, ti, zapravljivec! Razsijplješ svoj imetek! A še slabše je, ker si nepreviden. Radi tvojega daru je vsa vlada ljubosumna. Veruj mi, tisočkinov, ki si jih podelil med svoje druge, je vzbudilo mnogo nezadovoljstva med plemstvom. S tem si posejal zmaieve zobe..."

"Ha, ha, ha!" se nasmeje Malipiero. "O, saj vem, da jih je moj tisočak strahovito pljusil! Bodi prepričan, Giovanni, da za take stvari nisem slep. Poznam našo gospodo, vidim njih zavist, kako ta strupeni gad za mano sika, kako oprezuje za vsakim mojim korakom ter pači smisel mojih besed. Le pustijo jih! Njih jeza me le podžiga, da se jim postavim po robu! Saj sem davi videl, kako je kača presešla mojo pot. Dož mi je dal pisanje, v katerem me imenuje poveljnikom pod Venierjevim zapovedništvom. Ker sem bil pa toli srečen, da sem mu odkrito prispodobil slabosti, vsled katerih trpi naše mesto — ki jih tudi on brezdomno dobro pozna — mi je stari lisjak boječe odzvel imenovanje. Videl sem mu na obrazu, da mi mora v srečo pritrčiti, a strah pred senatom je premagal njegovo značajnost. On je vaju, da se zadeve Republike pretresavajo samo tajno, za zaklenjenimi vrati."

"Kaj? Ti nisi imenovan? Kdo stopi na tvoje mesto?"

"Kaj vem. Morebiti proveditor Barbarigo ali Antonio di Canale, a morebiti tudi Marino Contarini. Radi tega me ne boli glava! Mar meni, da bi pisanje, ki bi nosilo vse državne pečate in bi bilo podpisano z zlatimi črkami po vsem velikem svetu, usposobilo prazno glavo vojskovodjem, a bojazljivca hrabrežem? Pa da mi dajo samo eno galejo — prebil se bom z njo skozi najtesnejše vrste sovraga, da poiščem njegovega admirala!"

Loredan se je zagledal v vodo ter dejal: "Zopet toli samozupanja! Zopet veruješ v svojo zvezdo! Ti govoriš, kakor da nisi odvisen od naših zakonov, kakor da tebi ni mej, ki nas vse obdajajo!"

"Bojazljiv pridigar si! Jaz poznam to ogabno tesnobo, v kateri živimo, katera nam udušuje vsak polet, voljo in željo. Naša srčnost gine v naših torbah. Kakor lete golobi na trgu sv. Marka za koruzo, katero jim nasipajo naše dangubice, baš tako privlači srca naših senatorjev zlato!"

"A ti pa seveda sanjaš, kako bi vse to spremenil ter oslabil moč posameznih porodic? Ne pozabi grozne smrti Faliera. Močnejši in vrlejši od tebe so si že razbili glave ob teh skalah!"

"A jaz ne bi bil vreden svoje ga imena, ko bi strah in bojazen pred koncem ravnala uzde mojih nad in osnov. Giovanni, vem da ljubim red, premišljenost, modrost — mene, mene pa goni moja vroča kri, da načeloma rušim vse zapreke. Ti ne moreš ustaviti gorskega hudournika s krikom, da se ne bi valil po brdu nizdol. Valil se bo čez šume, grebene in stene, ker so mu dražji hitri skoki, kakor pa da se umiri v smradnem močvirju. Prihrani si nasvete, prijatelj! Moja duša ne pozna miru!"

Loredan ni s prijateljem več

govoril o njegovih tajnih odnosih in namerah. Vedel je že zdavnaj, da se Malipierovo častihlepije in razposajeno mišljenje ne bo umirilo, ker tak je bil že od detinstva. Nasprotno pa je Loredan ljubil umetnost in lepoto. Njemu je bilo ljubše uživati mirno in zadovoljno življenje, nego pa se loviti za nesmrtnostjo — kakor je to delal njegov prijatelj. Loredan se je bal za Malipiera. Poznal je zgodovino Venecije ter tudi vedel, da se neke črne skale poleg stebra, na katerem stoji lev sv. Marka, češče napoje s krvjo častihlepijnih mož ter da vsakega sumnjivca opazujejo inkvizitorji s krvželnimi očmi. Zamislil se je v bodočnosti. Videl je dogodke, kako slede drug drugemu, niza se kakor kamen na kamen, dokler se ne stvori orjaška stena, previsoka, da bi jo Caterino preskočil, premočna, da bi jo porušil. Da se reši teh misli, je počel razgovor o dogodku, ki ni bil pozabljen kljub ljudskemu veselju in v očigled odpravljajanja mornarice — o ropu v cerkvi sv. Marcilijana. Nihče ni vedel za zločinskih oskrunitelja. Temu ogabnemu zločinu so ljudje pripisovali zelo zla znamenja. Praznoverni mornarji in vojaki so se o njem vsak dan razgovarjali v ladjedelnicah, prerokujoč, da ne bo strašni dogodek ostal brez zlih posledic. Kako nepredvidevana nesreča bo zadela Republiko. Mar je bil kdo med narodom, ki bi o tem dvomil?

"Veš li," se je okrenil Loredan k prijatelju, "da so včeraj dož in inkvizitorji konečno razpisali nagrado onemu, ki bo vjel zločinca, ki je pohabil svetnika?"

Malipiero namršil čelo, a roka nehoti stisne ročaj meča. Mrak je bil, vsled tega tudi Loredan ni opazil spremembe v prijateljevem obrazu. "Tako je prav. Vsako izdajstvo je treba kaznovati! V ostalem pa mene ne zanima nespretnost biričev, ki ne morejo razkriti zločinca. Postali ne bodo pametnejši niti za obljubljene cekine!"

Zakaj je Loredan baš o tem govoril? Zakaj mu je baš on sporočil to novico? Ne, on ni še čul, da bi bila udarjena cena na njegovo glavo. Neusmiljena je

usoda, da ga vedno spominja nočne pustolovščine, ki jo je zagrešil, da reši Bianci zdravje. Ta dragi kamen ga je vedno tiščal, ono okrutno oko se mu je prikazovalo iz nebeške modrinje, svetlikalo se mu izmed drhtavih zvezd, iskriilo se mu naproti iz globin voda. Nekdaj že mu je tresel mozeg in motil tok misli, nadlegoval ga v njegovi gotovosti, rušil njegov mir, kakor kamen, kadar pade v vodo ter zmoti in razburka nje mirno in gladko površino.

"Menijo," prekine Loredan molk, "da je z zločinom v zvezi več sokrivcev."

Malipiero osupne in vpraša: "Sokrivcev? A kaj mislijo, kje so?"

"Ne vem. Preiskavo vodijo povsem tajno."

Malipiero je gledal mrko predse ter molčal. Vest, ki mu jo je baš sporočil prijatelj, mu je pokazala nevarnost, v kateri se je nahajal. Iskali so sokrivce, in če jih najdejo? Mar bodo prišli do peklenskega brloga stare čarovnice? Samo ta in Bianca sti vedeli, kdo je svetnika oskrnil. Vedeževalka ga tedaj ni kar tako prosila zaščite zase in za sina. In kljub temu, da jo je za nasvet bogato nagradil z denarjem, vendar ga je lahko sedaj prisilila, da pomaga sinu. Lahko ga je prisilila, ker — je slutila, kaj je storil. V njenih rokah je bilo njegovo življenje! Tedaj pa se je vzbudil v Malipieru ponos. Ta grbasta starka da bi vladala sedaj nad njim! Kako bi ji le mogel zapreti usta? In vedno bolj se je približeval grozoti, ki ga je edina mogla rešiti pogube in mu vrniti mir. Njegova rešitev je zavisela samo od smrti vedeževalke. Naj li jo ubije? Ah, pfuj, preogabno bi bilo! Nu, kaj mu je storiti? Mar mu je na razpolago kak drug izhod? Kaj pa je navsezadnje vredno življenja stare babe? Ni li tudi ona varala, morebiti je celo strupe mešala, ki so v svojstvu ljubzenske pijače rodili samo zlo?

Gondola je že približala v svetel krog. Krik množice na trgu je razpodil težke Malipierove misli. Brž se je zbral ter se oborožil s ponosom in samozavestjo.

Trg pred doževno palačo je bil okrašen z venci. Na kolih so bile obešene vsakobavne svetilke, a prostor je bil razsvetljen tudi z ogromnimi bakljami, tako da je bil trg v pravem pomenu besede spremenjen v ogromno svečano dvorano, kateri so tvorili steno: pročelje vojskodske palače, stolpi in loki in kupole cerkve sv. Marka ter pročelje prokurature. Na dragocenem

bronovem stebru pri vходу v cerkev je zmagoslavno plapolala zastava Republike s krilatim levom.

Na vogalih trga je Malipierova služinčad postavila mize, pri katerih so zastojali točili vino, medtem ko so bile košare, ki so bile napolnjene s slastnimi breskvami, rudečimi jabolki in rumenimi dinjami, vsakomur na razpolago.

Malipiero in Loredan sta skočila na kopno. Fazzaro jima je sledil, čakajoč morebitne ukaze. Čim je množica ugledala Malipiera, se je strnila okoli njega, a med njimi je spoznal Caterino plemiške in meščanske sinove, vse svoje bojne druge. Najbolj pa mu je vslikalo revno ljudstvo, dvigajoč v zrak polne vrče vina ter slaveč njegovo brezmejno darežljivost.

Malipiero je enim stiskal roke, drugim pa zavalil: "Radujte se, prijatelji! Bodite veseli! Zarko vino naj teče po vaših žilah ter jih napolni z navdušenjem, a vaša srca pa naj zdrami za svobodo! Bodite veseli — Malipiero noče imeti okoli sebe žalostnih obrazov!"

"Živel Malipiero, prijatelj ljudstva," je orilo z vseh strani.

"Tako je prav! Uživate in nocoj še enkrat varajte sami sebe s strahotami pekla in sladkostjo nebes!"

Vse je prasnilo v smeh, le Loredan je obstal prepaden, ko je čul lahkomišelnost besede, katerih ni mogel spraviti v sklad z onim, kar ste prej govorila v gondoli.

"Zasmehovalec, ti!" je pošepetal Loredan v njegovo uho. Malipiero pa se je brž okrenil k njemu, prijel ga pod roko ter ga povlekel za seboj v najgostejši kup.

"Mar ne zapopadaš, dragi Giovanni, da me nekaj ščegeta in draži, ko me obdaja razigrana množica, kliče moje ime, jaz pa jih vodim na uzdi dvoumnih besed? Taka ti je množica, ta stoglava zver, pripravljena, da požere vse in vse pogazi z nogami. Ako pa te pošasti nastaviš primerno past, evo, na tankem svilenem motvoziču jo lahko vodiš za seboj. Pridi, naj vidijo, da zna tudi Malipiero biti živ viračič, čigar šale niso nič manj slane kakor šale onih, ki se pokrivajo z žvenketajočim klobukom norecev."

Loredan ga prime krepko za roko ter pravi: "Pojdiva tedaj, danes ti ne bom kvaril veselja!"

Obkrožena od množice prijetelj sta postopala med bučno množico. Veseli vskliki so pozdravljali Malipiera. Oholo je stopal od mize do mize, a nalašč se je izogibal šotoru pred

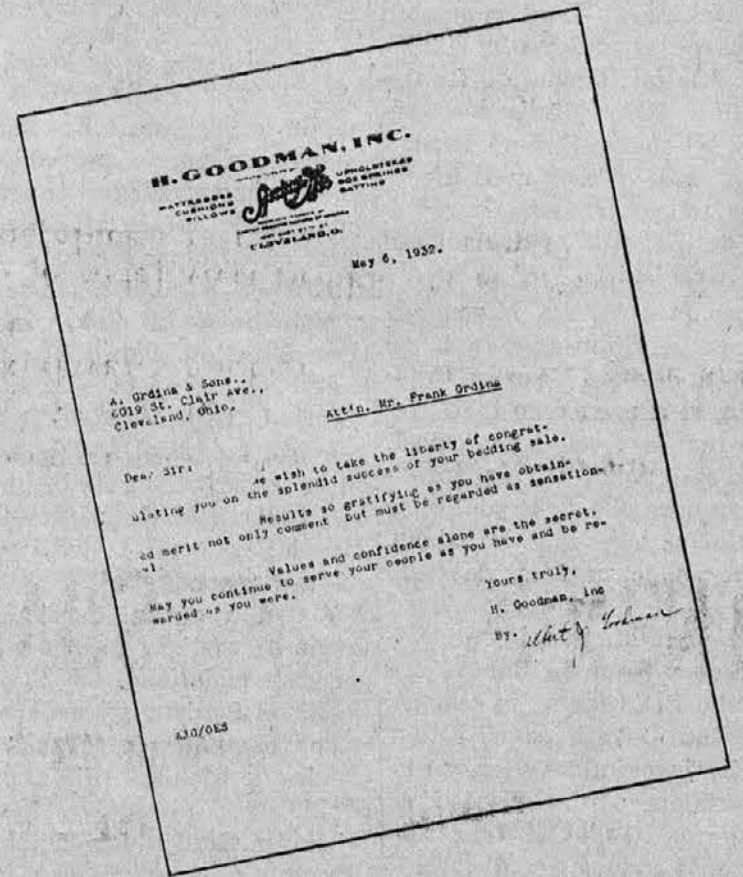
svojem srcu sliko drugega dekleta. Pod vplivom svojih srčnih želja se je nje zaupanje v Caterina tako utrdilo, da ji ni mogel omajati vere vanj oni zli sestanek, ko se je vračala iz cerkve sv. Marcilijana ter je videla Caterina v gondoli z ono tujko. (Dalje prihodnjič)

HyVis
MOTOR OIL

PERRY'S SERVICE STATION

6619 St. Clair Ave.

Kaj pravijo drugi ljudje!

Želimo se zahvaliti vsem našim odjemalcem, ki so se udeležili te naše razprodaje, da je bila tako uspešna. Naznanjamo tudi, da prodamo sedaj naše letno pohištvo za na porče in vrtove po jako zmerni ceni

PRIDITE IN KUPITE SEDAJ

A. Grdina & Sons

EDINA SLOVENSKA TRGOVINA S POHISTVOM V CLEVELANDU
6019 St. Clair Ave. 15301 Waterloo Rd.

RAZPRODAJA RADI OGNJA

OKORISTITE SE S TO IZVANREDNO PRILIKO

VELIKE ZALOGE BRAZIS BROS. "BBB"

OBLEK, POVRŠNIKOV, SUKENJ

Po takih cenah niste še nikdar kupovali

Največ tega blaga ima samo duh po dimu in ni poškodovano v nobenem oziru. Nekaj ga je kot novega.

To je sedaj vaša prilika, da si nabavite fino izdelano obleko za mnogo manj denarja.

TUKAJ SO CENE:

Obleke od \$4.50 do \$12.50

Površniki od \$4.50 do \$12.50

Suknje od \$4.50 do \$12.50

Posebne hlače od \$1.90 do \$3.50

To blago se je prej prodajalo po \$20.00 in je bilo znižano na \$15.50 ravno pred ognjem. In sedaj — po mnogo nižjih cenah vsled ognja.

Brazis Bros. "BBB" obleke

6923-25-27 Superior Ave.

THE OLD HOME TOWN Registered U. S. Patent Office By STANLEY

